

**ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ «УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»**

Циклова комісія з бізнесу та управління

Директор Фахового коледжу
ЗВО «Університет Короля Данила»
Володимир ЯСЛИК

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ОПОДАТКУВАННЯ»

Галузь знань: D Бізнес, адміністрування та право.
Спеціальність: D1 Облік і оподаткування.
Освітньо-професійна програма «Облік і оподаткування».

Освітньо-професійний ступінь – *фаховий молодший бакалавр*.
Статус дисципліни – *обов'язкова*.
Мова викладання, навчання та оцінювання – *українська*.

Розробник:

ЦЮЦЯК Ігор Любомирович – спеціаліст вищої категорії, викладач циклової комісії з бізнесу та управління Фахового коледжу ЗВО «Університет Короля Данила».

Розглянуто та схвалено на засіданні циклової комісії з бізнесу та управління

Протокол № 1 від 27 серпня 2025 р.

Голова циклової комісії

Андрій ЦЮЦЯК

Схвалено методичною радою

Фахового коледжу

ЗВО «Університет Короля Данила»

Протокол № 1 від 28 серпня 2025 р.

Голова методичної ради

Олег КЛІЩ

ВСТУП

Мета вивчення дисципліни – формування у здобувачів освіти базових знань про податкову систему України, засвоєння особливостей оподаткування юридичних і фізичних осіб, набуття практичних навичок з обчислення та сплати загальнодержавних і місцевих податків, а також опанування механізмів загальної та спрощеної систем оподаткування й оцінювання податкового навантаження суб'єктів господарювання.

Предмет навчальної дисципліни – податки та збори, що справляються з юридичних і фізичних осіб, їхні види, а також механізми нарахування й сплати відповідно до вимог чинного податкового законодавства України.

Завдання: вивчення основ побудови податкової системи України; опанування методики обчислення та сплати прямих і непрямих податків відповідно до чинного податкового законодавства; формування навичок аналізу податкового законодавства та його практичного застосування; набуття практичних умінь щодо обчислення податків і зборів, а також оцінювання податкового навантаження суб'єктів господарювання.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- 1) основні законодавчі та нормативні акти, що регламентують оподаткування юридичних та фізичних осіб;
- 2) місце податкової системи в загальній системі знань і її значення в інформаційному забезпеченні користувачів;
- 3) теоретичні основи оподаткування, зокрема тлумачення основних категорій, економічну сутність, ознаки та функції податків, зміст елементів податкової системи, а також склад загальнодержавних і місцевих податків і зборів;
- 4) порядок нарахування та сплати загальнодержавних непрямих податків;
- 5) порядок нарахування та сплати загальнодержавних прямих податків;
- 6) порядок нарахування та сплати місцевих податків і зборів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **уміти:**

- 1) застосовувати норми податкового законодавства України, що регламентують порядок справляння податкових платежів до бюджету;
- 2) визначати сутність об'єктів оподаткування та розуміти їх роль у господарській діяльності;
- 3) використовувати знання з оподаткування у професійній діяльності суб'єктів господарювання;
- 4) застосовувати методи оподаткування для визначення податкових зобов'язань;
- 5) визначати базу оподаткування щодо загальнодержавних і місцевих податків і зборів;
- 6) розраховувати суми податків і обов'язкових платежів, що підлягають сплаті до бюджетів різних рівнів;
- 7) здійснювати розрахунок єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та застосовувати його ставки;
- 8) дотримуватися норм податкової відповідальності та правового регулювання діяльності платників податків;
- 9) застосовувати положення спрощеної системи оподаткування;
- 10) проводити порівняльний аналіз загальної й спрощеної систем оподаткування та оцінювати рівень податкового навантаження суб'єктів господарювання.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

		Денна форма		Заочна форма	
Курс		2	3	2	3
Семестр		4	5	4	5
Кількість кредитів ECTS (год.)		3 (90 год.)	3 (90 год.)	3 (90 год.)	3 (90 год.)
Аудиторні навчальні заняття, год.	лекції	18	22	4	4
	семінарські	16	20	4	4
Самостійна робота, год		56	48	82	82
Форма підсумкового контролю	екзамен, залік	залік	екзамен	залік	екзамен

СТРУКТУРНО–ЛОГІЧНА СХЕМА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Пререквізити	Постреквізити
Вступ у спеціальність	Господарський контроль
Основи фінансової грамотності	Бухгалтерська звітність підприємства
Фінанси	Інформаційні системи в обліку і оподаткуванні

ЗАГАЛЬНІ ТА СПЕЦІАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

яких набувають студенти внаслідок вивчення навчальної дисципліни
«Оподаткування» згідно з освітньо-професійною програмою
«Облік і оподаткування»

Результати навчання	Код та назва компетентності
РН 2. Розуміти місце предметної області в загальній базі знань та значення облікової, податкової і статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів під час розв'язання проблем сфери економічної відповідальності підприємств.	ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
РН 3. Визначати сутність об'єктів обліку і оподаткування для розуміння їх ролі та впливу на результати господарської діяльності.	ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
РН 6. Використовувати особливості обліку і оподаткування у професійній діяльності та господарській практиці.	ЗК 7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
РН 9. Дотримуватися вимог податкового законодавства щодо розрахунку і сплати податків, зборів, обов'язкових платежів, їх обліку та формування податкової звітності суб'єктів господарювання.	СК 4. Здатність застосовувати норми права та податкового законодавства України у практичній діяльності суб'єктів господарювання.
	СК 8. Здатність використовувати методи обліку і оподаткування на підприємстві.
РН 20. Проводити порівняльний аналіз загальної й спрощеної систем оподаткування та оцінювати рівень податкового навантаження суб'єктів господарювання.	СК 14. Здатність обґрунтовувати вибір системи оподаткування та оцінювати рівень податкового навантаження суб'єктів господарювання

ПОЛІТИКА КУРСУ

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Фаховому коледжі ЗВО «Університету Короля Данила», студенти зобов'язані виконувати вимоги освітньо-професійної програми, графік освітнього процесу й вимоги навчального плану.

ПОВЕДІНКА В АУДИТОРІЇ

Усі учасники освітнього процесу повинні дотримуватися норм і правил внутрішнього розпорядку відповідно до Статуту Університету, Положення про Фаховий коледж і Положення про систему внутрішнього розпорядку.

1. Студент повинен з'являтися на заняття без запізнь. Про початок і закінчення занять інформує розклад, доступний в електронному чи паперовому вигляді.

2. Студенти заходять в аудиторію тільки після того, як її залишать викладач і група, що мали там попереднє заняття.

3. Студенти повинні бути в аудиторії перед початком заняття, приходити раніше викладача.

4. Перед початком заняття студент має вимкнути звук мобільного телефона й інших пристроїв. Таке міжнародне правило етикету стосується не тільки навчального процесу, а й будь-яких офіційних заходів. Користуватися гаджетами під час заняття в цілях, що не пов'язані з навчальним процесом чи порушують його, не дозволяється.

5. В аудиторії слід поводитися виховано, стримано, уважно слухати викладача й бути активним учасником навчального процесу.

6. Потрібно дотримуватися правил внутрішнього розпорядку коледжу, бути толерантними, доброзичливими й виваженими у спілкуванні зі студентами й викладачами.

7. У разі дистанційної форми навчання присутність студента на практичному занятті передбачає обов'язково ввімкнуту камеру, а також активність та уважність.

ДОТРИМАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

На початку вивчення курсу викладач знайомить студентів з основними пунктами Положення про академічну доброчесність, відповідно до якого й здійснюється навчальний процес.

Студент зобов'язаний:

1. Поважати права всіх членів академічної спільноти ЗВО «Університет Короля Данила», Фахового коледжу зокрема.

2. Дотримуватися гендерної, расової, етнокультурної, міжконфесійної та політичної толерантності.

3. Не фальшувати, не підробляти документи, що стосуються навчального процесу.

4. Не списувати, не використовувати шпаргалки й інші підказки під час проміжного чи підсумкового контролю.

5. Поводитися гідно, навчатися сумлінно, бути чесним у міжособистісному спілкуванні.

6. Не пропонувати й не надавати членам академічної спільноти ЗВО «Університет Короля Данила», Фахового коледжу зокрема, неправомірної вигоди, не займатися протекціонізмом.

ВІДПРАЦЮВАННЯ ПРОПУЩЕНИХ ЗАНЯТЬ		
<p>Відповідно до Положення про систему контролю та оцінювання знань здобувачів освіти Фахового коледжу ЗВО «Університет Короля Данила» усі пропущені заняття, а також отримані негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані в установлений термін.</p>		
ОСКАРЖЕННЯ ПРОЦЕДУРИ ПРОВЕДЕННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ КОНТРОЛЬНИХ ЗАХОДІВ (СЕМЕСТРОВОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ)		
<p>Оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів відповідно до Положення про систему контролю та оцінювання знань здобувачів освіти Фахового коледжу ЗВО «Університет Короля Данила» розглядає та вирішує проректор з навчальної роботи на підставі заяви студента або подання директора Фахового коледжу.</p>		
МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА ДІАГНОСТИКА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ		
Результати навчання	Методи навчання	Форми та методи оцінювання
Освітній компонент «Оподаткування»		
<p>РН 2. Розуміти місце предметної області в загальній базі знань та значення облікової, податкової і статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів під час розв'язання проблем сфери економічної відповідальності підприємств.</p>	<p>Словесні методи (лекція, розповідь-пояснення, бесіда). Наочні методи (ілюстрування, мультимедійні методи). Практичні методи (вправи, практичні роботи). Творчі (дослідження студентів). Метод самостійної роботи. Робота під керівництвом викладача. Інтерактивні методи (дискусія, мозковий штурм).</p>	<p>Залік, екзамен Поточний контроль. Усний контроль. Письмовий контроль. Тестовий контроль.</p>
<p>РН 3. Визначати сутність об'єктів обліку і оподаткування для розуміння їх ролі та впливу на результати господарської діяльності.</p>		
<p>РН 6. Використовувати особливості обліку і оподаткування у професійній діяльності та господарській практиці.</p>		
<p>РН 9. Дотримуватися вимог податкового законодавства щодо розрахунку і сплати податків, зборів, обов'язкових платежів, їх обліку та формування податкової звітності суб'єктів господарювання.</p>		

РН 20. Проводити порівняльний аналіз загальної й спрощеної систем оподаткування та оцінювати рівень податкового навантаження суб'єктів господарювання.		
--	--	--

ДІАГНОСТИКА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

4-й семестр

Система оцінювання результатів навчання здобувачів освіти 2 курсу дисципліни «Оподаткування» здійснюється відповідно до Положення про систему контролю та оцінювання знань здобувачів освіти Фахового коледжу ЗВО «Університет Короля Данила». Кожен вид контролю передбачений з урахуванням результатів навчання.

Поточний контроль – усне опитування та виконання письмових завдань (тестів), виступи, презентації на практичних заняттях. Оцінювання здійснюється за національною дванадцятибальною шкалою – «1», «2»; «3»; «4»; «5», «6», «7», «8», «9», «10», «11», «12».

Фіксація поточного контролю здійснюється в «Електронному журналі обліку успішності академічної групи». У разі відсутності здобувача освіти на занятті виставляється «н». За результатами поточного контролю у Журналі автоматично обчислюється підсумкова оцінка та здійснюється підрахунок пропущених занять. Усереднена оцінка переводиться в 100-бальну шкалу згідно нижченаведеної таблиці.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки здобувачі освіти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість «н» в журналі буде виставлено «1» (один) бал без права перездачі. Здобувачі освіти повинні мати оцінки з не менше 50 % аудиторних занять.

До підсумкового контролю допускаються здобувачі освіти, які за результатами поточного контролю отримали 35 балів і більше. Усі здобувачі освіти, що отримали 34 бали і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру.

Підсумковий (семестровий) контроль проводиться для встановлення рівня досягнення здобувачами освіти програмних результатів навчання з навчальної дисципліни (освітнього компонента), після завершення вивчення дисципліни.

Підсумковий контроль знань визначається сумою оцінок за виконані практичні роботи протягом семестру та оцінкою за підсумкове заняття. За результатами підсумкового контролю здобувач освіти може отримати 40 балів. Здобувачі освіти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не склали екзамен/диференційований залік і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях, оцінюється в балах (національної шкали, 100-бальної шкали й шкали ЄКТС) і є сумою балів, отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Здобувачі освіти можуть підвищувати свій рейтинг під час екзаменаційної сесії через одноразову повторну перездачу, попередньо подавши заяву адміністрації коледжу не пізніше одного робочого дня після сесії.

Одержаний при підвищенні рейтингу результат буде остаточним при виставленні підсумкового контролю.

Здобувачі освіти, які не з'явилися на екзамені без поважних причин, вважаються такими, що отримали незадовільну оцінку.

Оцінювання самостійної роботи проводиться як під час поточного, так і під час підсумкового контролю знань.

Оцінювання самостійної роботи, яка передбачена в тематичному плані дисципліни разом з аудиторною роботою, здійснюється під час проведення

практичних занять. Поточний контроль передбачає усну відповідь, написання доповіді та виступ, есе, вирішення тестових завдань, ситуаційних задач, виконання індивідуальних завдань, відпрацювання практичних навичок тощо.

Виставлення балів за самостійну роботу під час поточного контролю обов'язково супроводжується оцінювальними судженнями. Бали додаються до балів, які отримав здобувач освіти під час поточного контролю, але не більше, ніж кількість балів з оцінювання окремої теми заняття.

Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних занять, контролюється під час підсумкового контролю.

Самоконтроль передбачений у формі питань для самоконтролю, які розміщено на сторінці навчальної дисципліни «Оподаткування» в Системі дистанційної освіти.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ (за 12-бальною шкалою)

Шкала в балах	Оцінка шкали ECTS	Національна шкала
90-100 балів	A	10-12 («відмінно»)
83-89 балів	B	9 («дуже добре»)
75-82 бали	C	7-8 («добре»)
67-74 бали	D	6 («задовільно»)
60-66 балів	E	4-5 («достатньо»)
35-59 балів	FX	3 («незадовільно»)
0-34 бали	F	1-2 («неприйнятно»)

При цьому, оцінки повинні відповідати таким критеріям:

«відмінно»:

12 балів – здобувач освіти виявляє особливі творчі здібності, самостійно розвиває власні нахили, вміє здобувати знання без сторонньої допомоги, глибоко знає і розуміє порядок оподаткування юридичних та фізичних осіб, здатний до професійного самовдосконалення;

11 балів – здобувач освіти вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює явища і факти, вміє застосовувати знання у нестандартних ситуаціях, демонструє глибоке та впевнене розуміння порядку оподаткування юридичних та фізичних осіб;

10 балів – здобувач освіти виявляє початкові творчі здібності, вміє самостійно знаходити інформацію, знає і розуміє порядок оподаткування юридичних та фізичних осіб, може оцінювати нові факти й ідеї;

«дуже добре»:

9 балів – здобувач освіти вільно володіє навчальним матеріалом, знає та вміє застосовувати його на практиці, самостійно розв'язує завдання у стандартних ситуаціях, переконливо аргументує свої висновки;

«добре»:

8 балів – здобувач освіти вміє порівнювати, узагальнювати та систематизувати інформацію під керівництвом викладача, самостійно застосовує знання на практиці, контролює власні дії та виправляє помилки;

7 балів – здобувач освіти здатний застосовувати знання у стандартних ситуаціях, вміє частково контролювати власну діяльність, демонструє базове розуміння порядку оподаткування юридичних та фізичних осіб;

«задовільно»:

6 балів – здобувач освіти здатний відтворити значну частину теоретичного матеріалу, знає і розуміє порядок оподаткування юридичних та фізичних осіб, за допомогою викладача може порівнювати інформацію, робити висновки та виправляти помилки;

«достатньо»:

5 балів – здобувач освіти володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний за допомогою викладача логічно відтворити значну його частину, знає основні положення оподаткування юридичних та фізичних осіб;

4 бали – здобувач освіти володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює механічно, без достатнього розуміння змісту; розуміє порядок оподаткування юридичних та фізичних осіб на рівні окремих елементів та базових уявлень;

«незадовільно»:

3 бали – здобувач освіти володіє лише окремими фрагментами матеріалу, що становлять дуже незначну частину знань про порядок оподаткування юридичних та фізичних осіб;

«неприйнятно»:

2 бали – здобувач освіти володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння, викладає його уривчастими реченнями, виявляє здатність висловити думку на елементарному рівні;

1 бал – здобувач освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнавання та відтворення окремих фактів оподаткування юридичних та фізичних осіб, що позначаються окремими словами чи реченнями.

5-й семестр

Система оцінювання результатів навчання здобувачів освіти 3 курсу за освітньо-професійною програмою «Облік і оподаткування» здійснюється відповідно до «Положення про систему контролю та оцінювання знань здобувачів освіти Фахового коледжу ЗВО «Університету Короля Данила». Кожен вид контролю передбачений з урахуванням результатів навчання.

Видами діагностики та контролю знань з навчальної дисципліни є *поточний контроль, підсумковий контроль, оцінювання самостійної роботи, самоконтроль*.

Поточний контроль (в т. ч. контроль самостійної роботи та форми самоконтролю) – усне опитування та виконання письмових завдань (тестів), виступи, презентації на практичних заняттях. Оцінювання здійснюється за національною чотирибальною шкалою – «2»; «3»; «4»; «5».

Фіксація поточного контролю здійснюється в «Електронному журналі обліку успішності академічної групи» на підставі чотирибальної шкали. У разі відсутності здобувача освіти на занятті виставляється «н». За результатами поточного контролю у Журналі автоматично обчислюється підсумкова оцінка та здійснюється підрахунок пропущених занять. Усереднена оцінка переводиться в 60-бальну шкалу згідно нижченаведеної таблиці.

Здобувачі освіти повинні мати оцінки з не менше 50 % аудиторних занять.

Оцінювання самостійної роботи, яка передбачена в тематичному плані навчальної дисципліни разом з аудиторною роботою, здійснюється під час проведення практичних занять (поточний контроль). Поточний контроль самостійної роботи передбачає усну відповідь, захист практичних робіт, вирішення

ситуаційних задач, виконання індивідуальних завдань, відпрацювання практичних навичок тощо.

Виставлення балів за самостійну роботу під час поточного контролю обов'язково супроводжується оцінювальними судженнями. Бали додаються до балів, які отримав здобувач освіти під час поточного контролю, але не більше, ніж кількість балів з оцінювання окремої теми заняття.

Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних занять, контролюється під час підсумкового контролю.

Підсумковий контроль проводиться для встановлення рівня досягнення здобувачами освіти програмних результатів навчання з навчальної дисципліни «Оподаткування», після завершення вивчення дисципліни.

До підсумкового контролю допускаються здобувачі освіти, які за результатами поточного контролю отримали 35 балів і більше. Усі здобувачі освіти, що отримали 34 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру.

Підсумковий контроль знань проводиться у формі екзамену, завданням якого є перевірка розуміння здобувачем освіти програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо. Усі здобувачі освіти зобов'язані до екзамену відпрацювати всі пропущені практичні заняття.

За результатами підсумкового контролю здобувач освіти може отримати 40 балів. Здобувачі освіти, які під час підсумкового контролю отримали 25 балів і менше, вважаються такими, що не склали екзамен/диференційований залік і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях, оцінюється в балах (національної шкали, 100-бальної шкали й шкали ЄКТС) і є сумою балів, отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Здобувачі освіти можуть підвищувати свій рейтинг під час екзаменаційній сесії через одноразову повторну перездачу, попередньо подавши заяву адміністрації коледжу не пізніше одного робочого дня після сесії.

Одержаний при підвищенні рейтингу результат буде остаточним при виставленні підсумкового контролю.

Здобувачі освіти, які не з'явилися на екзамен без поважних причин, вважаються такими, що отримали незадовільну оцінку.

Самоконтроль передбачений у формі питань для самоконтролю, які розміщено на сторінці навчальної дисципліни «Оподаткування» в Системі дистанційної освіти та виконанні практичних завдань, виконуючи які здобувачі фахової передвищої освіти мають можливість самостійно перевірити правильність виконання та проаналізувати неправильні результати.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
(за 4-бальною шкалою)

<i>Шкала в балах</i>	<i>Оцінка шкали ECTS</i>	<i>Національна шкала</i>
90-100 балів	A	5 («відмінно»)
83-89 балів	B	4 («дуже добре»)
75-82 бали	C	4 («добре»)
67-74 бали	D	3 («задовільно»)
60-66 балів	E	3 («достатньо»)
35-59 балів	FX	2 («незадовільно»)
0-34 бали	F	2 («неприйнятно»)

При цьому, оцінки повинні відповідати таким критеріям:

«відмінно» – здобувач освіти міцно засвоїв матеріал навчальної дисципліни, глибоко й всебічно знає зміст, основні положення рекомендованої літератури, вільно володіє практичними навичками з порядку оподаткування юридичних та фізичних осіб, демонструє логічне мислення, високий рівень творчого підходу, пропонує оригінальні ідеї та застосовує знання у вирішенні ситуаційних завдань.

«дуже добре» – здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, аргументовано викладає його, володіє практичними навичками з порядку оподаткування юридичних та фізичних осіб, активно бере участь в обговореннях, ділиться ідеями, більшість завдань виконує вчасно, допускаючи лише незначні недоліки.

«добре» – здобувач освіти володіє навчальним матеріалом і практичними інструментами, висловлює власні міркування з порядку оподаткування юридичних та фізичних осіб, проте допускає неточності у логіці викладу чи аналізі практичного матеріалу.

«задовільно» – здобувач освіти в основному опанував теоретичні питання з порядку оподаткування юридичних та фізичних осіб, але відповідає непереконливо, плутає поняття, а додаткові питання викликають невпевненість або виявляють відсутність стабільних знань.

«достатньо» – здобувач освіти володіє матеріалом з порядку оподаткування юридичних та фізичних осіб на елементарному рівні, відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища й пов'язувати їх із майбутньою діяльністю.

«незадовільно» – здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає визначень і майже не орієнтується в рекомендованій літературі.

«неприйнятно» – здобувач освіти взагалі не орієнтується в навчальному матеріалі, а практичні навички з порядку оподаткування юридичних та фізичних осіб не сформовані.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Оподаткування»

1. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4-й семестр

Тема 1. Сутність та види податків

1. Сутність і принципи функціонування податкової системи
2. Поняття та сутність податків і зборів
3. Основні та додаткові функції податків
4. Елементи системи оподаткування
5. Класифікація податків

Тема 2. Платники податків, їх права, обов'язки та відповідальність

1. Платники податків, їх права та обов'язки
2. Відповідальність платників податків

Тема 3. Податок на додану вартість

1. Платники та об'єкти оподаткування податком на додану вартість. Ставки податку на додану вартість та методи його обчислення
2. Операції, які звільнені та не є об'єктом оподаткування податком на додану вартість
3. Податкове зобов'язання з податку на додану вартість та дата його виникнення
4. Податковий кредит з податку на додану вартість та дата виникнення права на його формування
5. Сутність і порядок реєстрації податкової накладної
6. Порядок визначення суми податку на додану вартість, що підлягає сплаті (перерахуванню) до бюджету або відшкодуванню з бюджету
7. Електронне адміністрування податку на додану вартість

Тема 4. Акцизний податок та мито

1. Сутність акцизного податку, підакцизні товари та ставки акцизного податку
2. Платники акцизного податку та об'єкт оподаткування акцизним податком
3. Порядок обчислення акцизного податку з підакцизних товарів, вироблених на митній території України
4. Порядок обчислення акцизного податку з підакцизних товарів, ввезених на митну територію України
5. Порядок обчислення акцизного податку з роздрібного продажу товарів
6. Мито, його види та ставки

Тема 5. Екологічний податок та рентна плата

1. Сутність та значення екологічного податку. Платники екологічного податку
2. Об'єкт, ставки та база оподаткування екологічного податку
3. Порядок обчислення екологічного податку
4. Рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин
5. Рентна плата за користування надрами з метою, не пов'язаною з видобуванням корисних копалин
6. Рентна плата за спеціальне використання води

5-й семестр

Тема 6. Податок на прибуток підприємств

1. Платники податку на прибуток підприємств: юридичні особи – резиденти та нерезиденти
2. Об'єкт оподаткування та ставки податку на прибуток підприємств
3. Порядок розрахунку фінансового результату до оподаткування та податку на прибуток підприємств
4. Характеристика різниць, на які коригується фінансовий результат до оподаткування
5. Звільнення від оподаткування податком на прибуток підприємства

Тема 7. Податок на доходи фізичних осіб та військовий збір

1. Платники податку на доходи фізичних осіб. Об'єкт та база оподаткування податком на доходи фізичних осіб
2. Ставки податку на доходи фізичних осіб. Порядок нарахування та перерахування податку до бюджету
3. Податкові соціальні пільги, порядок їх розрахунку та застосування
4. Оподаткування доходів, отриманих фізичною особою – підприємцем від провадження господарської діяльності
5. Платники, об'єкти та база оподаткування військовим збором

Тема 8. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування

1. Платники, об'єкти та база оподаткування єдиним соціальним внеском на загальнообов'язкове державне соціальне страхування
2. Ставки єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, особливості їх застосування
3. Порядок обчислення єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування

Тема 9. Спрощена система оподаткування

1. Сутність та значення спрощеної системи оподаткування
2. Платники, об'єкти та ставки єдиного податку для платників першої, другої та третьої груп
3. Особи, які не можуть бути платниками єдиного податку першої, другої та третьої груп
4. Платники, об'єкт та база оподаткування для платників єдиного податку четвертої групи. Обмеження в набутті статусу платника єдиного податку четвертої групи

Тема 10. Місцеві податки і збори

1. Загальні засади, склад та особливості нарахування місцевих податків і зборів
2. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки
3. Транспортний податок
4. Плата за землю
5. Місцеві збори

Тема 11. Порівняльний аналіз систем оподаткування та оцінка податкового навантаження суб'єктів господарювання

1. Порівняльна характеристика загальної та спрощеної систем оподаткування
2. Переваги й недоліки загальної та спрощеної систем оподаткування
3. Порядок оцінювання податкового навантаження та його вплив на фінансові результати діяльності

2.ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН									
№	Назва теми	Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
		всього	лекції	семінарські заняття	самостійна робота	всього	лекції	семінарські заняття	самостійна робота
<u>4-й семестр</u>									
1	Сутність та види податків	14	2	2	10				16
2	Платники податків, їх права, обов'язки та відповідальність	14	2	2	10	54	2	2	14
3	Податок на додану вартість	26	6	6	14				20
4	Акцизний податок та мито	22	6	4	12	36	2	2	18
5	Екологічний податок та рентна плата	14	2	2	10				14
	Кількість годин на вивчення дисципліни (4-й семестр)	90	18	16	56	90	4	4	82
<u>5-й семестр</u>									
6	Податок на прибуток підприємств	20	6	4	10	48	2	2	16
7	Податок на доходи фізичних осіб та військовий збір	18	4	4	10				14
8	Загальнообов'язкове державне соціальне страхування	10	2	2	6	42	2	2	14
9	Спрощена система оподаткування	18	4	4	10				12
10	Місцеві податки і збори	10	2	2	6				12
11	Порівняльний аналіз систем оподаткування та оцінка податкового навантаження суб'єктів господарювання	14	4	4	6				14
	Кількість годин на вивчення дисципліни (5-й семестр)	90	22	20	48	90	4	4	82
	Всього годин на вивчення дисципліни	180	40	36	104	180	8	8	164

3.ПЛАН ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

№ заняття	Теми лекцій	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
<u>4-й семестр</u>			
Лекція 1	Сутність та види податків	2	2
Лекція 2	Платники податків, їх права, обов'язки та відповідальність	2	
Лекції 3, 4, 5	Податок на додану вартість	6	
Лекції 6, 7, 8	Акцизний податок та мито	6	2
Лекції 9	Екологічний податок та рентна плата	2	
	Всього лекційних занять (4-й сем.)	18	4
<u>5-й семестр</u>			
Лекції 10, 11, 12	Податок на прибуток підприємств	6	2
Лекції 13, 14	Податок на доходи фізичних осіб та військовий збір	4	
Лекція 15	Загальнообов'язкове державне соціальне страхування	2	2
Лекції 16, 17	Спрощена система оподаткування	4	
Лекція 18	Місцеві податки і збори	2	
Лекції 19, 20	Порівняльний аналіз систем оподаткування та оцінка податкового навантаження суб'єктів господарювання	4	
	Всього лекційних занять (5-й сем.)	22	4
	Всього лекційних занять	40	8

4.ПЛАН СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ заняття	Тема заняття	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
<u>4-й семестр</u>			
21	Сутність та види податків	2	2
22	Платники податків, їх права, обов'язки та відповідальність	2	
23, 24, 25	Податок на додану вартість	6	
26, 27	Акцизний податок та мито	4	2
28	Екологічний податок та рентна плата	2	
	Всього семінарських занять (4-й сем.)	16	4
<u>5-й семестр</u>			
29, 30	Податок на прибуток підприємств	4	2
31, 32	Податок на доходи фізичних осіб та військовий збір	4	
33	Загальнообов'язкове державне соціальне страхування	2	2
34, 35	Спрощена система оподаткування	4	
36	Місцеві податки і збори	2	
37, 38	Порівняльний аналіз систем оподаткування та оцінка податкового навантаження суб'єктів господарювання	4	
	Всього семінарських занять (5-й сем.)	20	4
	Всього семінарських занять	36	8

САМОСТІЙНА РОБОТА

Назва теми	Зміст завдання для самостійної роботи	Кількість годин		Рекомендовані джерела інформації
		денна форма	заочна форма	
<u>4-й семестр</u>				
Тема 1. Податкова системи України. Сутність та види податків	Опрацювати питання: 1. Роль податків і зборів у формуванні доходів бюджету держави 2. Переваги та недоліки прямих податків 3. Переваги та недоліки непрямих податків, їх роль у сучасній податковій системі	10	16	1, 2, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13
Тема 2. Платники податків, їх права, обов'язки та відповідальність	Опрацювати питання: 1. Види платників податків: фізичні особи, юридичні особи, нерезиденти 2. Реєстрація платників податків та її значення 3. Взаємодія платників податків з податковими органами	10	14	1, 2, 5, 6, 7, 8, 9
Тема 3. Податок на додану вартість	Опрацювати питання: 1. Порядок реєстрації платника податку на додану вартість 2. Порядок нарахування податку на додану вартість при ввезенні товарів на митну територію України 3. Податкові періоди й особливості їх застосування 4. Єдиний реєстр податкових накладних 5. Відповідальність у випадку порушення податкового законодавства у сфері податку на додану вартість 6. Порядок анулювання реєстрації платника податку на додану вартість	14	20	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12

<p>Тема 4. Акцизний податок та мито</p>	<p>Опрацювати питання: 1. Порядок отримання акцизних марок українськими виробниками та імпортерами 2. Правила складання та реєстрації акцизних накладних 3. Строки сплати акцизного податку імпортерами алкогольних і тютюнових виробів 4. Митна вартість товарів та методи її визначення 5. Сутність державного мита та порядок його справляння</p>	12	18	1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 12
<p>Тема 5. Екологічний податок та рентна плата</p>	<p>Опрацювати питання: 1. Особливості адміністрування екологічного податку та рентної плати 2. Строки сплати екологічного податку і рентної плати 3. Пільги щодо сплати екологічного податку та рентної плати 4. Відповідальність за порушення вимог щодо сплати екологічного податку та рентної плати</p>	10	14	1, 2, 5, 6, 7, 8, 9, 12
Всього годин самостійної роботи (4-й семестр)		56	82	
<u>5-й семестр</u>				
<p>Тема 6. Податок на прибуток підприємств</p>	<p>Опрацювати питання: 1. Особливості оподаткування прибутків нерезидентів в Україні 2. Мінімально допустимі строки амортизації основних засобів та інших необоротних активів 3. Податкові наслідки за порушення законодавства у сфері податку на прибуток підприємств</p>	10	16	1, 2, 5, 6, 7, 8, 9, 12

<p>Тема 7. Податок на доходи фізичних осіб та військовий збір</p>	<p>Опрацювати питання: 1. Податкова знижка для фізичних осіб 2. Оподаткування пасивних доходів фізичних осіб (відсотків, дивідендів, роялті) 3. Особливості оподаткування іноземних доходів фізичних осіб 4. Порядок оподаткування доходів, отриманих від продажу рухомого та нерухомого майна 5. Особливості оподаткування спадщини</p>	10	14	1, 2, 5, 6, 7, 8, 9, 12
<p>Тема 8. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування</p>	<p>Опрацювати питання: 1. Роль єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування у формуванні соціального захисту населення 2. Терміни сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування 3. Відповідальність за порушення порядку нарахування і сплати єдиного соціального внеску</p>	6	14	1, 2, 5, 6, 7, 8, 9, 12
<p>Тема 9. Спрощена система оподаткування</p>	<p>Опрацювати питання: 1. Переваги та недоліки застосування спрощеної системи оподаткування для суб'єктів господарювання 2. Строки сплати єдиного податку для суб'єктів господарювання, що застосовують спрощену систему оподаткування 3. Порядок переходу на спрощену систему оподаткування та зміни груп платника єдиного податку</p>	10	12	1, 2, 5, 6, 7, 8, 9, 12

	4. Відповідальність за порушення вимог застосування спрощеної системи оподаткування			
Тема 10. Місцеві податки і збори	Опрацювати питання: 1. Роль місцевих податків і зборів у формуванні доходів місцевих бюджетів 2. Адміністрування місцевих податків і зборів податковими органами 3. Строки сплати місцевих податків і зборів Відповідальність платників за порушення податкового законодавства щодо місцевих податків	6	12	1, 2, 5, 6, 7, 8, 9
Тема 11. Порівняльний аналіз систем оподаткування та оцінка податкового навантаження суб'єктів господарювання	Опрацювати питання: 1. Порівняльна характеристика рівня податкового навантаження суб'єктів господарювання при застосуванні загальної та спрощеної систем оподаткування 2. Вплив вибору системи оподаткування на формування доходів, витрат і чистого фінансового результату підприємства 3. Взаємозв'язок між рівнем податкового навантаження та інвестиційною привабливістю суб'єкта господарювання	6	14	1, 2
Всього годин самостійної роботи (5-й семестр)		48	82	
Всього годин самостійної роботи		104	164	

**ПРОГРАМОВІ ВИМОГИ
ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ**

4-й семестр

1. Сутність і принципи функціонування податкової системи
2. Роль податків і зборів у формуванні доходів бюджету держави
3. Поняття та сутність податків і зборів
4. Основні та додаткові функції податків
5. Елементи системи оподаткування
6. Класифікація податків
7. Переваги та недоліки прямих податків
8. Переваги та недоліки непрямих податків, їх роль у сучасній податковій системі
9. Види платників податків: фізичні особи, юридичні особи, нерезиденти
10. Реєстрація платників податків та її значення
11. Взаємодія платників податків з податковими органами
12. Платники податків, їх права та обов'язки
13. Відповідальність платників податків
14. Порядок реєстрації платника податку на додану вартість
15. Порядок анулювання реєстрації платника податку на додану вартість
16. Платники та об'єкти оподаткування податком на додану вартість
17. Ставки податку на додану вартість та методи його обчислення
18. Операції, які звільнені та не є об'єктом оподаткування податком на додану вартість
19. Податкове зобов'язання з податку на додану вартість та дата його виникнення
20. Податковий кредит з податку на додану вартість та дата виникнення права на його формування
21. Сутність і порядок реєстрації податкової накладної
22. Єдиний реєстр податкових накладних
23. Порядок визначення суми податку на додану вартість, що підлягає сплаті (перерахуванню) до бюджету або відшкодуванню з бюджету
24. Електронне адміністрування податку на додану вартість
25. Порядок нарахування податку на додану вартість при ввезенні товарів на митну територію України
26. Податкові періоди й особливості їх застосування
27. Відповідальність у випадку порушення податкового законодавства у сфері податку на додану вартість
28. Сутність акцизного податку, підакцизні товари та ставки акцизного податку
29. Платники акцизного податку та об'єкт оподаткування акцизним податком
30. Порядок отримання акцизних марок українськими виробниками та імпортерами
31. Правила складання та реєстрації акцизних накладних
32. Порядок обчислення акцизного податку з підакцизних товарів, вироблених на митній території України

33. Порядок обчислення акцизного податку з підакцизних товарів, ввезених на митну територію України
34. Строки сплати акцизного податку імпортерами алкогольних і тютюнових виробів
35. Порядок обчислення акцизного податку з роздрібного продажу товарів
36. Мито, його види та ставки
37. Митна вартість товарів та методи її визначення
38. Сутність державного мита та порядок його справляння
39. Сутність та значення екологічного податку. Платники екологічного податку
40. Об'єкт, ставки та база оподаткування екологічного податку
41. Порядок обчислення екологічного податку
42. Рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин
43. Рентна плата за користування надрами з метою, не пов'язаною з видобуванням корисних копалин
44. Рентна плата за спеціальне використання води
45. Особливості адміністрування екологічного податку та рентної плати
46. Строки сплати екологічного податку і рентної плати
47. Пільги щодо сплати екологічного податку та рентної плати
48. Відповідальність за порушення вимог щодо сплати екологічного податку та рентної плати

5-й семестр

49. Платники податку на прибуток підприємств: юридичні особи – резиденти та нерезиденти
50. Особливості оподаткування прибутків нерезидентів в Україні
51. Об'єкт оподаткування та ставки податку на прибуток підприємств
52. Порядок розрахунку фінансового результату до оподаткування та податку на прибуток підприємств
53. Мінімально допустимі строки амортизації основних засобів та інших необоротних активів
54. Характеристика різниць, на які коригується фінансовий результат до оподаткування
55. Звільнення від оподаткування податком на прибуток підприємства
56. Податкові наслідки за порушення законодавства у сфері податку на прибуток підприємств
57. Платники податку на доходи фізичних осіб
58. Об'єкт та база оподаткування податком на доходи фізичних осіб
59. Ставки податку на доходи фізичних осіб. Порядок нарахування та перерахування податку до бюджету
60. Оподаткування пасивних доходів фізичних осіб (відсотків, дивідендів, роялті)
61. Особливості оподаткування іноземних доходів фізичних осіб
62. Порядок оподаткування доходів, отриманих від продажу рухомого та нерухомого майна

63. Особливості оподаткування спадщини
64. Оподаткування доходів, отриманих фізичною особою – підприємцем від провадження господарської діяльності
65. Податкова знижка для фізичних осіб
66. Податкові соціальні пільги, порядок їх розрахунку та застосування
67. Платники, об'єкти та база оподаткування військовим збором
68. Роль єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування у формуванні соціального захисту населення
69. Платники, об'єкти та база оподаткування єдиним соціальним внеском на загальнообов'язкове державне соціальне страхування
70. Ставки єдиного соціального внеску, особливості їх застосування
71. Порядок обчислення єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування
72. Терміни сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування
73. Відповідальність за порушення порядку нарахування і сплати єдиного соціального внеску
74. Сутність та значення спрощеної системи оподаткування
75. Переваги та недоліки застосування спрощеної системи оподаткування для суб'єктів господарювання
76. Платники, об'єкти та ставки єдиного податку для платників першої, другої та третьої груп
77. Особи, які не можуть бути платниками єдиного податку першої, другої та третьої груп
78. Платники, об'єкт та база оподаткування для платників єдиного податку четвертої групи. Обмеження в набутті статусу платника єдиного податку четвертої групи
79. Строки сплати єдиного податку для суб'єктів господарювання, що застосовують спрощену систему оподаткування
80. Порядок переходу на спрощену систему оподаткування та зміни груп платника єдиного податку
81. Відповідальність за порушення вимог застосування спрощеної системи оподаткування
82. Роль місцевих податків і зборів у формуванні доходів місцевих бюджетів
83. Адміністрування місцевих податків і зборів податковими органами
84. Загальні засади, склад та особливості нарахування місцевих податків і зборів
85. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки
86. Транспортний податок
87. Плата за землю
88. Місцеві збори
89. Строки сплати місцевих податків і зборів
90. Відповідальність платників за порушення податкового законодавства щодо місцевих податків

91. Порівняльна характеристика загальної та спрощеної систем оподаткування
92. Переваги й недоліки загальної та спрощеної систем оподаткування
93. Порядок оцінювання податкового навантаження та його вплив на фінансові результати діяльності
94. Порівняльна характеристика рівня податкового навантаження суб'єктів господарювання при застосуванні загальної та спрощеної систем оподаткування
95. Вплив вибору системи оподаткування на формування доходів, витрат і чистого фінансового результату підприємства
96. Взаємозв'язок між рівнем податкового навантаження та інвестиційною привабливістю суб'єкта господарювання

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Андрущенко В.Л., Осмятченко В.О., Ізмайлов Я.О., Тучак Т.В. Податкова система: навч. посіб. Ірпінь: Університет ДФС України, 2020. 492 с.
2. Кузь В.І. Податкова система: навч. посіб. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 240 с.
3. Луцька Н., Цюцяк І., Цюцяк А. Оцінювання податку на додану вартість у структурі податкових надходжень. Галицький економічний вісник. Т.: ТНТУ, 2023. Том 85. № 6. С. 113–121.: <https://galicianvisnyk.tntu.edu.ua/?art=1241>
4. Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 р. № 4495-VI зі змінами і доповненнями: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>
5. Остапенко Т.М., Кубецька О.М., Кононова І.В. та ін. Оподаткування суб'єктів підприємництва : навч. посібник (у схемах) / Т. М. Остапенко, О. М. Кубецька, І. В. Кононова, Н. А. Протопопова. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2022. 148 с.
6. Податкова система: навч. посіб. / Т. Тучак, В. Осмятченко, Я. Ізмайлов та ін., за заг. ред. д.е.н. В.Л. Андрущенка. Ірпінь: Університет ДФС України, 2020. 485 с.
7. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI зі змінами і доповненнями: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
8. Распопова, Ю. О. Оподаткування підприємств : навч. посіб. / Ю. О. Распопова, Т. В. Акімова ; Укр. держ. ун-т науки і технологій. – Електрон. вид. – Дніпро : УДУНТ, 2025. – 119 с. <https://crust.ust.edu.ua/server/api/core/bitstreams/33b23dfb-9840-4a3c-b2c3-673f6f5b5369/content>
9. Томнюк Т.Л. Податкова система: навч. посіб. Чернівці: ЧТЕІ ДТЕУ, 2022. 324 с.
10. Цюцяк А.Л., Цюцяк І.Л., Цюцяк В.І. Цифровізація податкової системи: сучасний стан, проблеми та перспективи. Галицький економічний вісник. 2023. Том 84. № 4. С. 48-55: <https://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/42658>
11. Цюцяк І.Л., Цюцяк А.Л., Цюцяк В.І. Податковий кредит за податком на додану вартість: сучасний стан обліку та електронне адміністрування. Економічний аналіз, 2023. Том 33. № 2. С. 230-238: <https://www.econa.org.ua/index.php/econa/article/view/5679/6565657245>

Додаткова література

12. Крисоватий А.І., Панасюк В.М., Мельничук І.В. Основи обліку і оподаткування: підручник (е-видання). Тернопіль: ЗУНУ, 2023. – 565 с. – URI: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/48317>
13. Луцька Н.І., Цюцяк А.Л., Цюцяк І.Л. Вплив цифровізації на обліково-звітний процес, оподаткування та стратегічне управління бізнесом. Moderní aspekty vědy: XLIV. Díl mezinárodní kolektivní monografie / Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o.. Česká republika: Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o., 2024. str. 454. С. 40-55.

Електронні інформаційні ресурси

Інформаційною базою вивчення навчальної дисципліни «Оподаткування» є:

- 1) законодавчі акти, нормативні документи, інструктивні, методичні матеріали й рекомендації міністерств, відомств;
- 2) фінансово-економічні бюлетені Державної служби статистики України;
- 3) матеріали науково-практичних конференцій;
- 4) підручники та навчальні посібники на електронних носіях;
- 5) професійні видання України;
- 6) Інтернет-ресурси, зокрема:
 - законодавство України – <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>;
 - офіційний сайт Кабінету Міністрів України – <http://www.kmu.gov.ua>;
 - офіційний сайт Міністерства фінансів України – <http://www.minfin.gov.ua>;
 - офіційний сайт Державної податкової служби України – <https://www.tax.gov.ua>;
 - офіційний сайт Державної служби статистики України – <http://www.ukrstat.gov.ua>;
 - Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua>;
 - Національна Парламентська бібліотека України – <http://www.nplu.kiev.ua>.